JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. **Zaturdag 31 Januarij.** **N°. 9.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor 's middags.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij tweede of tweedere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Erkend en Toegelaten:

Krachtens Koninklijk besluit van den 19den September 1856 no. 72, de heer *Donald Maclaine*, als consul van Groot-Brittannie te Samarang, op den voet van handeldrijvend vreemdeling.

Benoemd:

Tot advocaat en procureur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch Indië, mr. *J. van Gennep*, advocaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaija.

Tot secretaris der residentie Probolingo, de ambtenaar op wachtgeld *C. L. von Valentini*, laatst secretaris der residentie Menado.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot adjoint bij den generalen Staf, de betaalmeester der 1ste klasse *J. C. J. van Mienne*, met bepaling, dat hij bij de dienst der militaire administratie à la suite zal worden gevoerd.

Bij het wapen der genie.

Ontslagen:

Eervol, als 2de directeur, de luitenant-kolonel *J. C. R. Steinmetz*, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezen diensten.

Benoemd:

Tot 2den directeur, de luitenant-kolonel van het wapen *G. W. Fredzess*, thans op non-activiteit.

Tot onderdirecteur in de 3de militaire afdeeling, de luitenant-kolonel *J. C. R. Steinmetz.*

Bij het groot-militair-hospitaal te Soerabaija.

Tot 1sten commies, de spijsverzorger bij die inrigting *F. A. Gieseke.*

Tot spijsverzorger (militair ambtenaar der 3de klasse), *A. von Hopvell.*

Tot 2den commies en magazijnmeester (militair ambtenaar der 3de klasse), *W. H. Bangert.*

Ingetrokken:

Op zijn verzoek, het aan den kapitein der infanterie *D. Juta* verleende 2jarig verlof naar Nederland.

Marine Departement.

Benoemd:

Tot directeur van het marine-établissement te Onrust, met den rang van kapitein-luitenant-ter-zee bij het Indisch sedentaire zeewezen, de luitenant-ter-zee der 1ste klasse bij dat zeewezen *P. F. Uhlenbeck*, thans inspecteur van de bebakening, de kustverlichting en het loodswezen in Nederlandsch Indië.

Opgedragen:

De tijdelijke waarneming der betrekking van inspecteur van de bebakening, de kustverlichting en het loodswezen in Nederlandsch Indië, aan den luitenant-ter-zee der 2de klasse bij de Nederlandsche marine *A. van Kerkwijk.*

De waarneming der betrekking van administrateur van het depôt zeekaarten, boeken enz. te Batavia, tevens secretaris der commissie tot verbetering der Indische zeekaarten, aan den luitenant-ter-zee der 2de klasse bij de Nederlandsche marine *A. C. J. Edeling.*

Advertentien.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat, door den resident van Soerabaya, op Dingsdag den 24sten Februarij 1857, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor de chartering van een schip voor den overvoer van 's gouvernements ijzer houtwerken van Sampit (Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo) naar Batavia of Onrust.

Transport van Zout.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat, door den resident van Soerabaya, op Woensdag den 25sten Februarij a. s., des voormiddags ten 10 ure, ten burele van dien hoofdambtenaar, in het openbaar zal worden uitbesteed: het transport van zout van het hoofddepôt-pakhuis te Sumenap naar de navolgende pakhuizen, namelijk:

270 (twee honderd zeventig)	kojangs	naar	Padang.
1140 (elf honderd veertig)	»	»	Priaman.
100 (honderd)	»	»	Aijer Bangies.
233 (twee honderd drie-en-dertig)	»	»	Benkoelen.

De resident van Batavia, brengt ter kennisse van het algemeen, dat tot de eerstvolgende ijking van ellen, maten, gewigten en tonnen, waartoe, voor het 1ste halfjaar 1857, het merk zal zijn W1, door den wd. ijkmeester *W[illegible]*, in den brandspuitwinkel alhier, zal worden geveceerd, van af den 1sten tot en met den 28sten Februarij aanstaande, zon- en feestdagen uitgezonderd, van des namiddags 2 tot 5 ure.

De resident van Japara maakt bekend, dat, op Zaturdag den 21sten Februarij e. k., des voormiddags ten 11 ure, op het residentiekantoor te Pattie, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen, staatsblad [illegible] no. 67, zal worden uitbesteed de overvoer van 361 koijangs zout van het hoofddepôt te Grissee, residentie Soerabaija, naar de zoutverkoop pakhuizen in de residentie Japara, als:

a. 84 koijangs naar het zoutverkooppakhuis te Japara.
b. 260 koijangs naar het zoutverkooppakhuis te Tangoolangin, regentschap Koedoes, onder gehoudenis om deze overvoer te bewerkstellingen eerst over zee tot aan de monding der rivier genaamd Tedoenan of Tangoelangin, en van daar met kleine praauwen op een afstand van [illegible] 12 palen tot aan het voormeld pakhuis, en
c. 7[illegible] koijangs naar het zoutverkoop pakhuis te Antroe onder Pattie, onder gehoupenis om deze overvoer te bewerkstelligen eerst over zee tot Djawana, en van daar, met majang vaartuigen van 5 tot 8 koijangs, de Djawanasche rivier op, tot aan het voormeld pakhuis op ongeveer 12 palen afstand.

Vendutien.

Maandag 2 Februarij, wegens vertrek, ten huize van den heer *F. D. Reed*, op Tana-Abang (hoek Gang Scott), door *Gebr. Roselje & Co.*

Dingsdag 3 Februarij, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *L. Platon*, op Noordwijk, door *Vaupel & Co.*

[illegible] 4 Februarij, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dentzsch & Co.*

Donderdag 5 Februarij, voor het commissiehuis van *van Sleeten, Morgan & Co.*

Vrijdag 6 Februarij, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

en

Naast het gouvernements houtstapelplein, tegenover kampong Moeka, door *Vaupel & Co.*, à 2 pCt. vendusalaris.

Oproeping van crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de testamentaire executrice, zijne weduwe te Soerabaya: van wijlen *P. H. Bodeman.*

Door het administratie-kantoor van den heer *Anemaet* te Soerabaya: van wijlen den heer *Andreas Heijerdahl.*

Advertentiën.

Getrouwd:

JOHANNES THEODORUS HOFLAND.

met

MARIA ELIZABETH VAN LAWICK VAN PABST.

POERWAKARTA, KRAWANG, 28 *Januarij* 1857. (335)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. E. Louis*, geliefde Echtgenoote van
(284) T. V. JANSZ.
BATAVIA, 25 *Januarij* 1857.

Voorspoedig bevallen van een ZOON *H. Muller*, van *Barthold.*
BATAVIA, 25 *Januarij* 1857. (265)

Bevallen van eene dochter *C. s'Jacob, de Stuers.*
28 *Januarij* 1857. (306)

Bevallen van eene DOCHTER, *G. Schill, ten Brummeler.*
BATAVIA, 28 *Januarij* 1857. (304)

Bevallen van eene DOCHTER, de echtgenoot van
(315) J. PEREIRA.
BATAVIA, 28 *Januarij* 1857.

Bevallen van eene DOCHTER, de Hoog Wel Geboren Vrouwe *H. M.* Baronesse *van Heeckeren tot Waliën*, geboren Baronesse *van Wijnbergen.*
BATAVIASCHE OMMELANDEN, 26 *Januarij* 1857. (285)

Voorspoedig bevallen van een ZOON *E. Leuchenius, Butin Bik.*
BATAVIA, 30 *Januarij* 1857. (328)

Overleden de heer *Andreas Heijerdahl*, Suikerfabrikant te Madioen, innig betreurd door zijne vrienden!!
SOERABAYA, *den* 15 *Januarij* 1857. (272)

Vendutie

Op Maandag den 2 Februarij 1857,

uithoofde van vertrek ten huize van den WelEd. Heer **F. D. REED** te Tana Abang (hoek van Gang Scott) door *Gebr. Roselje & Co.*

van een netten en zoo goed als nieuwen inboedel bestaande uit **Modern Massief Mahonijhout meubilair, Spiegels, Schilderijen, Lampen**, een uitmuntende **Piano, Porceleinen Eet- en Théserviesen, Zilver, Kristal, pleet- en glaswerk,** groote, fraaije en goed gedresseerde spannen wagenpaarden, Een **Arabisch Rijpaard**, Europeesche Rijtuigen, bespanning, staande uit een **Victoria, mailcoach, Coupé, handwagen** en een **Reiswagen**, die ook als toerwagen kan gebezigd worden.

Voorts bloemen in potten, martevanen enz., enz.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (303)

Op de Vendutie van Maandag 2 Februarij aanstaande, zal mede worden verkocht:

Een prachtig Tjandjoersch RIJPAARD,

perfect gedresseerd door en te bezigtigen bij den heer *van Heerdt*, hoek Gang Patjenongan.

(310) GEBR. ROSELJE & Co.

Vendutie

Op den 2 Februarij 1857 zullen alhier verkocht worden:

Eene partij Djattie Balken van verschillende dimensiën en 20 Chinesche doodkisten planken.

(292) J. W. MOLL.
TAGAL.

Op de Vendutie van maandag 2 Februarij aanstaande zal mede worden verkocht.

Een fraai groot Preanger Rijpaard zeer geschikt voor de schutterij Cavallerie.

(336) GEBR. ROSELJE & Co.

DE GESTOLEN BRUIDSCHAT (*vervolg.*)

Er gingen veel menschen in de straat, op de beide klinkerpaden ter weerszijde, heen en weer, om bezigheid en zonder bezigheid. Arbeiders, die moede van het eerlijke dagwerk naar huis keerden; anderen, die op het oneerlijke avond- en nachtwerk uitgingen; soldaten, die zonder eenig werk rondslenterden; keukenmeiden en kindermeisjes en de bekende Berlijner »meisjes voor alles,'' die deels bestellingen voor hare lieden verrigten, bij de rondslenterende soldaten en elders; jonge kantoorbedienden, die van de kantoren, jonge referendarissen, die, bij de »proefinstructien'' verlaat, van het kamergeregt, jonge luitenants, die uit de kazerne in de Lindenstraat kwamen; oude, uitgedroogde geheim-secretarissen en hofraden — kanselarij- en registratieraden had men toenmaals in Berlijn nog niet, — die nog onder het gaan het actenstof van de handen schudden en de inktvlakken afveegden, en nog menig ander Pruissisch gewas, dat men vooral in de eerste hoofd- en residentiestad van den Pruissischen staat aantreft.

Onder het gewoel van al deze lieden viel het niet op, wanneer twee menschen voor een huis een paar minuten bleven staan, en, zoo onbevangen mogelijk, schijnbaar in een onverschillig gesprek gewikkeld, of naar de blaauwe oogen van eene keukenmeid ziende, scherp loerende blikken naar de deur, den trap, de vensters, de vensterluiken van het huis rigtten, en tevens naauwkeurig de huizen naastaan aan beide zijden en tegenover beschouwden, maar toen, als verder wandelende, langzaam naar de Lindenstraat voortgingen. Daar traden zij, om ongestoord en onbemerkt met elkander te kunnen spreken, op het om dien tijd reeds ledige bordes van het kamergeregtsgebouw.

»Nu?'' vroeg de oudste den jongste, de meerderheid des laatsten erkennende. »Wat dunkt u? Het gaat, niet waar?''

»Als het gaan zal, moet het gaan,'' antwoordde de ander droog.

»Hadden wij maar gereedschap! maar iets! Maar ik ben eerst sedert gisteren weder hier, gij eerst sedert een paar uren! Wij zijn naakt en kaal als de kerkrotten.''

»Babbel niet, wij moeten vooreerst weten, hoe het er binnen in huis uitziet.''

»Gij hebt waarachtig gelijk, mijn jongen. Dat had ik in de haast bijna vergeten.''

»Ga het eens onderzoeken.''

»Waarom gaan wij niet zamen?''

»Zijt gij weer bang?''

»Bang? Gij kent mij Frits. Voor den duivel ben ik niet bang.''

»Maar voor Duncker.''

»Maar vier oogen zien meer dan twee.''

»Maar, als ik gepakt word, kost het mij tien jaren vestingstraf, u kunnen zij ten hoogste voor [illegible] den in den Ossenkop steken.''

Het Berlijner werkhuis heet onder [illegible] de personen de Ossenkop.

De oude in den [illegible] het huis in de Marktgravenstraat No. [illegible] zijn medgezel in de Lindenstraat voor het kamergeregt op en neer ging. In de onmiddelijke nabijheid van het centraal paleis der geregtigheid in Pruisen scheen hij zich het zekerste te gevoelen. Inderdaad was hij toen daar het veiligste voor de politie.

De oude beschouwde voorzigtig nog eenmaal het huis; toen ging hij driest, alsof hij iets in het huis te verrigten had, den steenen trap op en drukte aan het slot der voordeur, om te beproeven, of deze van buiten ook te openen was, dan of hij aan moest schellen. De deur ging open. De oude glimlachte vergenoegd. Hij ging het huis in. Het huis was op de gewone Berlijner wijze gebouwd. Een vrij klein voorhuis, aan beide zijden daarvan deuren, aan het einde een trap, die naar de bovenverdiepingen voerde. Onder den trap brandde eene lantaarn, die den gang [illegible] verlichtte. De oude bezag alles naauwkeurig, [illegible] namen op de borden aan de deuren, en [illegible] zich toen weder. Niemand had hem [illegible]

Vendutie

Op Dingsdag den 3 Februarij 1857,

wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer L. BLAUW, op Noordwijk, door Vaupel & Co.

van een palanquin, een vis-à-vis en eene toerwagen, 2 span goed hardloopende wagenpaarden, 2 rijpaarden, als: eene merrie, hoog 4 voet 6 duim, gedresseerd door den heer *Schmidt*, en een Macassar, uitmuntend gedresseerd voor de schutterij; zadels, tuigen, waaronder een met pleet gemonteerd, slechts kort gebruikt, enz.: alsmede eenen goed onderhouden inboedel, spiegels, schilderijen, lampen, porcelein, glaswerk, enz., enz.; en eene expresselijk voor dit climaat vervaardigde piano, uit de fabriek van *Jelmini & Dubray*; verder bloemen in potten, restant dranken, enz., enz. (301)

Vendutie

op Woensdag den 4 Februarij 1857,

voor het Commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*, van eene factuur Tapijten en Alkativen, **Amerikaansche Klokken**, Wipstoelen, Kinderstoelen en Tuinstoelen, water en soda Crackers, **Manilla Sigaren en dito** Sigaren Kokers, Engelsche Geld Laadjes, Goenie Zakken, Poike Boter, 20 oxhoofden **Hollansche Azijn**, voor rekening des boedels van wijlen *Hadjie Mohamad Salee cs.* **Een stuk Tuin en Zaailand** gelegen Kamaijoran Blok L, Deel 20, No. 101, verponding No. 6385, en verder **een Sero** en 2 praauwen liggende kampong Panjaringan (Paggerman), 150 Jattiehouten Balken van diverse dimensien, enz: (300)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag 4 Februarij aanstaande verkoopen, voor rekening van belanghebbenden:

Een aanzienlijke partij **Balen Goenie Zakken, Bengaalsche Tarwe** en **Coriander Zaad**, min en meer beschadigd aangebragt per *Yarmouth*, van Calcutta.

(339) ABEELEN, DENNISON & Co.

Op de Vendutie van Woensdag, van Abeelen, Dennison & Co., zal mede worden verkocht:

Een factuur IJzeren Staafkamen, Water en Ham ketels van verschillende dimensien en voor rekening van belanghebbende 16 Balen goeni zakken min of meer beschadigd. (327)

Op de Vendutie van den 4 Februarij zullen worden verkocht:

Een Kaatstapijt 23½ bij 17½.
Tien dito ronde Tapijten.
Dertig dito Alcatieven.
25 HAMMEN, aangebragt per *Cornelia*.

(321) ABEELEN, DENNISON & Co.

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag verkoopen:

Een pas aangebragte factuur Engelsche Medicamenten en Pharmaceus. Preparaten, bestaande voornamelijk uit:

1 blik, 25 ponden Quinoidine.
20 fleschen à 1 pond Hydr. Potass.
10 » » 2 » Jodine.
10 » » 1 » » geraffineerd.
24 » » 1 » Calomel.
16 » » 1 ons Morphium muriatic.
10 ponden Rod. Bark.
10 » Quill. »
16 » Aloës.
10 » flat of cusko Bark.
28 » Gum Tragacanthe.
12 » » Sandrac.
14 » Cascarilla Bark.
50 fleschen à 1 ons Sulphate de Quinine.
1 blik, inh. 1 pond Castoreum.
2 fleschen, 6 » Peppermint Oil.

(320) ABEELEN, DENNISON & Co.

Op de Vendutie van Donderdag 5 Februarij zullen almede worden verkocht:

diverse lijnwaden, een factuur Engelsche messen, goud en zilverwerken, brillanten, goud en zilvergalon, goud en zilverdraad, Engelsche zadels, waarlooze hoofdstellen, onder- en bovensingels, stijgbeugels, riemen, halsters, een centrifugaal toestel,

en ten 11 ure precies,

van drie opstallen breeder omschreven in de Java Courant van den 31 Januarij.

(337) VAN SLOOTEN MORGAN & Co.

Op de Vendutie van Donderdag 5 Februarij zal almede worden verkocht:

een Chinesche Whankang zoo als die op de Reede alhier is liggende of niet liggende.

(338) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie

op Vrijdag den 6 Februarij 1857,

voor het Commissiehuis van *John Pryce & Co.*, van diverse Negotiegoederen, gouden Horlogies, IJzerwerk, enz. En ten 10 ure precies à 1 pCt. Vendu Salaris,

van circa **600 realen STAAFGOUD, 1000 gouden Spaansche DUBLOENEN**, Amerikaansche Twintig Dollarstukken, Goudwerken, Juweelen, enz. enz. (326)

HOUT VENDUTIE

Op Vrijdag den 6 Februarij 1857,

naast het gouvernements Houtstapelplein tegenover kampong Moeka

à 2 pCt. Vendu Salaris

van eene zeer belangrijke partij **Balken, Randhouten, Kromhouten**, voor wagenvellingen **etc.**, etc. onlangs aangebragt per *Sara Eleonora* van Samarang en afkomstig van de houtkaponderneming van den Heer *D. Pietermaat*.

(307) VAUPEL & Co.

Op den 9 Februarij aanstaande,

zal voor een huis achter de Weeskamer worden verkocht: **DRIE OPSTALLEN**, toebehoorende aan den boedel van wijlen *J. Cotter*. (309)

Executoriale Verkoop

op 16 Februarij eerstkomende te Tjilangkap, (afdeeling Krawang) van inventaris goederen behoorende tot de suikerfabriek aldaar en bestaande in machinerien, gereedschappen, anker, potten, buffels, paarden, karren, enz., enz.

De advocaat en procureur,

(342) F. VAN HEMERT.

Op een' nader te bepalen dag in de maand April aanstaande, zullen de ondergeteekenden ten huize van den WelEd. Heer *G. C. van Rijck* op het Koningsplein zonder reserve publiek verkoopen, eene prachtige en zeldzaam voorkomende collectie Indische **Wapenen**, zoo van Java, als van den Indischen Archipel, Britsch-Indië, China en Japan, waaronder zeer kostbare met goud en Edelgesteenten geörneerd.

Voorts, eene partij oude en zeldzame gouden **Muntspecien**, almede:

Eene groote partij **Zilverwerk** bestaande uit candelabres met 2, 3 en 4 lichten, presenteerbladen van diverse dimensien, theeserviesen, bouilloirs, soepterrines, groente schalen, olie en azijn- zuur- en likeurstellen, lepels en vorken, etc.

Wijders fijn **Chineesch en Japansch Porcelein** bestaande uit tafel- en theeserviesen, koppen en schotels, schalen, etc.

Informatien zijn te bekomen bij de ondergeteekenden (die zich ook met commissien belasten).

(322) GEBR. ROSELIE & Co.

Militaire Eere-Gespen,

vervaardigd door den Hof-Juwelier **P. DE MEIJER**, voor XV en meer jaren dienstijd, ten behoeve van **het Leger** en **de Schutterij**. Te bekomen bij

(334) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

De ondergeteekenden hebben per *Cornelia* ontvangen:

100 vaten à 5 Dozijn

HAANTJES BIER,

van het merk *Rendorp*.

(330) GEBR. BEIJNON.

Dépôt van Massief Zilverwerk

van

P. DE MEIJER, te 's **Gravenhage**,

Hofjuwelier van Z. M. den Koning.

In consignatie ontvangen:

Een prachtige factuur Zilverwerk, alles naar de nieuwste smaak en op de elegantste wijze voor Indisch gebruik vervaardigd, als: **Mekanieke Inktkokers, Salade-, Limonade- en Suikerlepels, Aschbakjes, Servetringen, Trancheer- en Vischmessen, Gember en Sambalstellen, Champagne- en Bierbokalen, Wijnkannen, Rammelaars, compleete Theeserviezen, Portes Cigarres, (Prijs-Medaille, New York), compleete Lepelkistjes**, enkeld en dubbeld stel; **Chineesch** met zilver gemonteerd **Porcelein**, enz.

De collectie zal geregeld worden aangevuld met de nieuwste artikelen, die in dit genre uitkomen.

De ondergeteekenden belasten zich voorts met alle bestellingen uit de fabriek van voornoemden hofjuwelier.

(333) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Toko Rijswijk.

Alsnog per Maria Agnes ontvangen:

vaatjes gezouten Ossentongen à 4 stuks, Pekelworst en Saucijsen in stopfleschen, Ossentongen, Ribben, Saucijs de Bologne en Ossen-Muisjes in blik, Vleesch en Groenten blikken van *Nieuwenhuijsen en Co.* halve fleschjes extract Framboozen en Kersensap, diverse soorten Banket en Chocoladjes, als: Tours à la Vanille, Anijs Beschuitjes, *Lourens Costers* letters, Thérandjes, Wespernoppen, Vogelnestjes, Citroen Krullen, Framboozen Beschuitjes, Chocolade Vruchten, Demande Reponse, Bruidsuiker, Likeur-Amandelen, fijne witte Amandelen, Cosaques, Couronnes de Laurier, Engelsche Pepermunt, Muisjes enz. Verschillende soorten geleijen in fleschjes en Marasquino di Zara. Voorts: Blikken Lamprei in 1 stuk en klein geskroghaar.

Per *Vrienden Trouw*.

ECHT HAANTJES BIER VAN RENDORP.

(268) VAN GENT & Co.

J. LEJEUSNE,

a reçu des Robes barège blanc à volants blancs, et à volants brochés de couleur; des Robes de soie avec et sans volants; du Satin et du Taffetas blancs; des Taffetas quadrillés et changeants; des Robes de Tarlatane brodées en soie; des Coiffures, des Fleurs et des Parures de fleurs; de vraies blondes blanches et imitations de blondes; des rubans gauffrés et effilés pour garnitures de robes, bas de soie blancs et souliers de satin blancs; Lacets de soie pour robes, Mouchoirs brodés, peignes d'écaille, Eventails blancs, dito bois de sandal et autres; Porte-bouquets et Cornets de bal.

Ce 27 Janvier 1857. (288)

Groene Zeep in vaatjes.

Dweilgoed in rollen.

Traan voor Lederwerk.

(311) P. LANDBERG & ZOON.

Zijn medgezel wachtte hem bij het kamergeregt af.

»Nu?"

»Alles goed, alles voortreffelijk, mijn jongen. Van daag zullen wij een vangst doen! Reeds zoo spoedig na onze terugkomst in de lieve residentie. Gij hebt toch geluk, jongen, dat gij mij hier dadelijk getroffen hebt. Zonder mij —"

De ander was donker en kortaf geworden.

»Babbel niet, kerel! Hoe ziet het er van binnen uit?"

»Een gewoon voorhuis. Regts de deur van den officier; de eerste deur in het voorhuis."

»Eene dubbele deur?"

»Eene enkele. Het is de eenige aan dien kant. Aan den anderen kant zijn twee deuren. Op het bord aan de eerste stond de naam van een geheimkanselarij-secretaris, op dat aan de tweede den naam van een prinselijken kamerlakei."

»Zijt gij boven geweest?"

»Ik achtte het niet noodig."

»Goed."

De oude werd op eens ernstig.

»Goed, zegt gij? En nu begint onze nood!"

»Welke?"

»Hebt gij gereedschap? Hebt gij eene centrumboor? Maar een eenvoudig breekijzer?"

»Zwijg. Hoe veel geld hebt gij nog?"

»Een halven daalder."

»Geef hier."

»Wat, alles? Mijne geheele nevenverdienste?"

»Waarom zijt gij dat jaar in het tuchthuis niet vlijtiger geweest? Geef hier!"

»Wat wilt gij met het geld doen?"

»Gij zult het vernemen."

De oude haalde zijn lederen beursje weer uit en schudde den inhoud in de hand van zijn medgezel. Het waren drie vijf grossenstukken.

»Gij blijft hier," zeide toen de jongste tot hem. "Ik haal mijn breektuig."

De oude sprong bij die woorden van vrolijken schrik in de hoogte.

»Breektuig! hebt gij dat, lieve jongen? Hoe zijt gij daaraan gekomen? Eerst gisteren hier aangekomen? Van de vesting ontsprongen? Waar hebt gij het?"

»Schreeuw zoo niet, kerel, maar luister opmerkzaam toe. De officieren kunnen laat in den nacht, maar zij kunnen ook vroeg terugkomen. Voor half tien moet alles voorbij zijn. Nu is het al over zeven. Mijn breekgereedschap ligt goed begraven buiten aan den windmolenberg, reeds sedert zes jaren, zoo lang als ik zit. Van hier tot aan den windmolenberg is eene halve mijl. Wilde ik den weg heen en terug te voet afleggen, dan zou het te laat zijn. Daarom moest ik uw geld voor eene droschki hebben. Ik rijd dan dadelijk heen. Gij blijft intusschen hier en houdt het huis in het oog. Let goed op, alles, wat er in en uit gaat."

Over het bordes van het kamergeregt is eene standplaats voor droschkis. De jonge man begaf zich daarheen, stapte in eene droschki, riep den koetsier toe:

»Naar de Rosenthaler poort, snel!" — en reed weg.

De oude begaf zich naar de Marktgravenstraat terug en ging daarin op en neer, nu aan den eenen, dan aan den anderen kant, dan weder door het midden van de straat, maar het huis No 92 altoos in het oog houdende.

Met klokslag half negen kwam in snellen draf van de Commandantenstraat af eene droschki naar het kamergeregt aanrijden. Zij hield op de standplaats aldaar stil. Eene halve minuut later waren de beide roofgenieten weder vereenigd.

De oude was den terugkeerende ongeduldig tegengesneld.

»Hebt gij het?" vroeg hij.

»Ja."

»Alles? Ook boor en breekijzer?"

»Des noods ook die. Vooreerst zullen looper en haken toereikend zijn."

»Die hebt gij ook? Gij zijt een knappe jongen. Ik ben er trotsch op, dat ik u geleerd heb. Ik heb het altoos gezegd, van u zou wat komen, gij zoudt uw

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Lundi, 2 Février 1857.

1re représentation du 11me mois de l'abonnement de la 2me année.

par indisposition de Mr. *St. Denis.*

LE POSTILLON DE LONJUMEAU.

Le Spectacle commencera à 7 heures *très-précises.*

Vendredi, 6 Février 1857.

2me représentation du 10me mois de l'abonnement de la 2me année.

LE PROPHÈTE.

Incessamment au bénéfice de Mr. *St. Denis.*

LE PROSCRIT.

(321)

Pas ontpakt.

Een factuur **Fransche PORCELEINWERKEN**, als: witte en vergulde Thee-, Déjeuné- en Eetservicsen voor 12 en 18 personen, Tête à Têtes, prachtige Bloemvasen, Beeldjes, Porte Sigares, Porte Montres, Asch- en Lucifersbakjes, Presse-Papiers, Presentkopjes en andere Etagère voorwerpen.

Tevens te verkrijgen:

Eau de Cologne, Eau de Lavande Ambrée, Vinaigre de Toilette, Vruchten op Water, Tafel Azijn, en **BILLARD-LAKEN**, bij

(303) GEBRs. BEIJNON.

Toko Tagal.

Verkrijgbaar:

Puike Boter à *f* 15.
Jan Hagel en Heiligmaker, per trommel *f* 4.
Afgetapte roode Wijn van het gerenommeerde merk *Bacour & Co.*, per dozijn *f* 8.
Goede Manilla Sigaren No. 2, per mille *f* 45.

(291) E. BEDIER.

Heeren Ontvangers van

K. 3609/11 3 kisten, afladers *Kirchner & Co.*, Sidney,
L. M. C. 20/21 2 kisten,
F. L. C. 509 1 kist,
J. (G. in een vierhoek) B. 23 1 kist.
F. L. C. / B. C. 32 1 kist,

afladers *Linder, Kucker & Co.*, Sidney, aangebragt van Sidney per het Oldenburger schip **ARMIN**, kapitein **A. Rosenthal**, worden verzocht deze goederen tegen betaling der advertentie- en landingskosten, dadelijk in ontvangst te nemen, zullende bijaldien deze goederen bij het vertrek van het schip niet geredameerd zijn, dezelven voor rekening en risico van belanghebbenden, in het Entrepôt alhier worden opgeslagen.

De Agenten,

(313) TöLKEN, VOGET & Co.

BATAVIA, 28 *Januarij* 1857.

Jolies Guirlandes blanches avec Bouquets, pour bal et pour mariée, chez (281) M. JANET.

KLAPPER OLIE
VAN DE KOKOS EILANDEN.

Deze olie is thans bij de ondergeteekenden verkrijgbaar, bij een of meerdere picols, dan wel bij groote partijen, en garanderen zij deze olie te zijn van **zuivere en onvervalschte kwaliteit**: de levering zal **ALLEENLIJK** tegen contante betaling geschieden.

(234) ABEELEN, DENNISON & Co.

TE KOOP Eene fraaije Brusselsche Bendie op vier veeren, met oliebussen, verlakt kapleder en lantaarns, bij

(331) GEBR. BEIJNON.

TE KOOP **10 Bank Actiën.**

Te bevragen bij

(329) H. M. VAN DORP qq.

TE KOOP Een Huis op het Koningsplein. (Zuidzijde).

(308) J. H. CLIGNETT, qq.

TE HUUR Een Steenen Huis met Stalling, gelegen nabij Passer Baroe, huurprijs *f* 45.—'s maands en te bevragen bij

(316) LANGE & Co.

TE HUUR Een huis achter het kavalerie kampement, laatst bewoond door den Heer *Walter*, te bevragen bij

(294) T B. HINNEN.

TE HUUR Het dezer het Huis op Goenoeng Saharie, bewoond door den overste van *Emmerik*, en op Rijswijk door den heer *Olieslaeger*. Te bevragen bij

(269) WITTENROOD.

Kamers te Huur.

(290) VISSCHER VAN GAASBEEK.

Koningsplein naast de Geniekamp.

Militaire Societeit Concordia.

Namens de Directie heeft de ondergeteekende de eer, HH. Leden kennis te geven, dat er op Zaturdag den 31sten Januarij 1857, des avonds **geen Muzijk** in de Societeit zal zijn, en dat de binnenzaal, uithoofde van herstellingen, niet kan geoccupeerd worden.

De Secretaris,

(318) E. R. GOTELING VINNIS.

Societeit de Harmonie.

BAL en SOUPER op Zaturdag den 31 Januarij aanstaande, des avonds ten acht ure.

De Secretaris,

(273) D. W. SCHIFF.

Militaire Societeit Concordia.

THÉ-DANSANT, op Zaturdag den 7 Februarij 1857.

Namens de Directie,

De Secretaris,

(317) E. R. GOTELING VINNIS.

Een Hollander, die binnen kort eervol ontslagen is, en die met de Maleische taal en alles wat het boekhouden en al wat verder tot een goed beheer van zaken wordt vereischt, zag zich gaarne geplaatst als administrateur bij deze of gene onderneming, liefst op *Java*.

Adres franco, onder lett. X, bij

(319) LANGE & Co.

Iemand van onbesproken gedrag, bekend met het Italiaansch boekhouden, de Hollandsche, Fransche en Hoogduitsche talen, op zijn verzoek eervol buiten betrekking gerakende, zag zich gaarne geplaatst als boekhouder op een kantoor of bij eene of andere onderneming.

Adres franco, onder letter Q, bij

(296) LANGE & Co.

Voor het Instituut van Lager- en Middelbaar Onderwijs van *I. J. J. Snellebrand*, lahift, wordt en spoedig verlangd een **Hulp-Onderwijzer**, honorarium naar bekwaamheden.

Adres aan het Instituut, op Kebon Sirie nabij gang Holle, te Weltevreden. (286)

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelimiteerd Kapitaal.

De Ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen, tegen de volgende premiën:

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Steden, zoomede op Goederen in dezelve.......................... 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig...... 1¼%

Op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig.......... 1%

Op Gebouwen van Steen en van Hout alleen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig..... 1%

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig.............................. 1½%

Op Schepen, liggende op Reeden...... 1%

E. MOORMANN & Co., te Batavia.
(166) .... & Co., te Samarang.
P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

Aan Heeren Inteekenaren op het

REPERTORIUM

op

de Staatsbladen van Nederlandsch-Indië

van 1816—1857, door

Mr. L. J. A. TOLLENS,

Adviserend Advocaat en Candidaat-Notaris te Batavia,

wordt kennis gegeven, dat dit werk ter perse is gelegd en waarschijnlijk in de maand Julij aanstaande zal kunnen worden afgeleverd.

De inteekening blijft nog tot 1° Mei opengesteld.

(332) LANGE & Co.

ZAKALMANAK *f* 2.
Franco met KANTOOR-ALMANAK 3.
KANTOORALMANAK, opgeplakt. 1.
Onopgeplakt. 0,60

(324) LANGE & Co.

---

leermeester overtreffen. Ik ben niet jaloersch op u."

»Is er niets voorgevallen?"

»Niets. Een paar meiden zijn in- en uitgegaan; dat is alles."

»Is ook de oppasser niet terug?"

»Neen."

»Kom. Maar volg mij eerst daarheen. Hij wees naar de Lindenstraat.

»Wat wilt gij daar?"

»Gij zult het zien."

De jongste voerde den oude naar de Lindenstraat, en daar in een der naastbijgelegen huizen, waarvan het voorhuis niet verlicht en niet gesloten was. Het voorhuis was ledig. De beide dieven plaatsten zich in den donkersten hoek achter de voordeur.

»Gij hebt mijn soldatenbuis nog?" fluisterde de jongste zijn medgezel toe.

»Ineengedraaid in mijn rokzak."

»Geef hier."

»Wat wilt gij daarmede?"

»Aandoen."

»Gij zijt daarin ontsprongen. Gij hebt het mij gezegd, om niet door verraden te worden, als men het bij u vond."

»Thans moet het mij helpen. Als ik ginds aan het werk ben en er kwam iemand, dan moet men mij voor den oppasser van den officier houden."

»Dat weet God, jongen, gij doet uwe opvoeding eer aan."

De oude haalde het ineengewikkelde soldatenbuis uit den zak en stak er het korte kamizool van zijn medgezel weder voor in. Deze trok het buis aan. Zij gingen naar de Markgravenstraat en naar het huis No. 92 terug.

»Ik ga eerst alleen het huis in," zeide de jongste. »Gij past buiten op. Komt er iets verdachts, keeren de officieren terug, dan geeft gij mij dadelijk berigt. Zoodra ik de deur open heb, roep ik u."

Hij ging den trap op, opende de voordeur en trad het voorhuis in, driest en onbevangen, alsof hij in het huis behoorde. De deur zette hij achter zich enkel aan. Het voorhuis was ledig.

Hij had met een snellen blik daarin rondgezien. Hij wendde zich naar de deur van den officier. Hij luisterde er een oogenblik voor. Hij hoorde niets. Ook overigens was alles stil in het huis. Enkel op eene der bovenste verdiepingen hoorde men stemmen. Kinderen en volwassenen spraken met elkander. De eersten schenen naar bed gebragt te worden.

De dief haalde een bos valsche sleutels uit zijn broekzak. Hij beproefde den eersten aan het slot der deur. De sleutel paste niet. Hij nam een tweeden.

Op dezen oogenblik ging boven eene deur open; schreden naderden den trap. Het schenen vrouwenschreden te zijn. De dief weifelde. Zou hij blijven of vlugten? Hij bleef en beproefde verder aan het slot.

Eene meid kwam den trap af; zij had een licht in de hand; zij scheen naar den kelder te willen.

Zij schrikte, toen zij den jongen man in het soldatenbuis zag. De jonge man wendde haar onbevangen zijn vol gelaat toe. Het was een schoon gelaat, de meid ging niet naar den kelder, maar naar den schoonen jongman.

»Gij zijt zeker de oppasser van den luitenant, die van avond gekomen is."

»Ik wilde den luitenant versch water brengen. Die verdiende het wel, in woestreef."

»Zal ik u lichten?"

»Ik dank u; gij zult geen tijd hebben."

»O, die daar boven kunnen wachten."

Van den trap klonk eene schelle stem:

»Zoo, jufvrouw Rieke, al kennis gemaakt?"

Jufvrouw Rieke antwoordde niet minder spits:

»Gelijk gij ziet, jufvrouw Dorte."

»Jufvrouw Dorte, de meid van eene tweede, boven wonende familie, kwam volkomen den trap af.

»Dat moet ik zeggen, jufvrouw Rieke —

(Wordt vervolgd.)

KANTOOR-ALMANAK
1857.

in Vijf kleuren. Opgeplakt à *f* 2. Onopgeplakt à *f* 1.

IDEM, in drie kleuren.

Opgeplakt à *f* 1.—. Onopgeplakt *f* 0.60.

ZAK-ALMANAK

met afzonderlijk Waschboekje *f* 2.

Franco per post, - 3.

(323) W. BRUINING, Batavia.

Mede verkrijgbaar bij M. Bleek te Cheribon.

SCHILDERIJ LIJSTEN,
Verguld en Palissanderhout,

in alle dimensiën, met Glas en Toebehooren.

Te bekomen bij

(259) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Aardglobes

van DIEN, te Parijs, NEWTON, te Londen en ADAMI, te Berlijn. De beide laatsten volgens een geheel nieuw plan; in verschillende dimensiën, tegen billijke prijzen, te bekomen bij

(258) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Loten in de 232ste Nederl. Staats-Loterij

bij voortdurendheid in heelen en onderdeelen te bekomen tegen *f* 95 per lot, te Batavia en Samarang, bij

(257) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

ZWAAR PROPATRIA PAPIER,

uitmuntende door deugdzaamheid en fraaiheid van kleur, afgesneden en ongesneden.

Te bekomen bij

(246) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1857.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. A. Kolff, naar Nederland. (271)

H. Jr. Muller naar Europa, gemagtigde *N. Baron Gansneb genaamd Tengnagel*. (302)

Met het allerdoelmatigst ingerigte en Snelzeilend Nederlandsch Barkschip WILHELMINA CATHARINA, gevoerd door Kapt. N. H. Oudshoorn de Groot Stiffrij, in de laatste helft der volgende maand van hier vertrekkende, wordt passage naar Nederland aangeboden, kunnende dezen bodem vooral aan Dames en kinderen, worden aanbevolen, mede de Echtgenoot van den Kapitein aan boord. Informatien te bekomen te Samarang bij de Heeren *McNeill & Co.* en den Gezagvoerder en alhier bij de Agenten

(325) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 29 *Januarij* 1857.

Passage naar Samarang

wordt aangeboden met het Nederl. Barkschip MARIA AGNES, kapt. de Bos, Dingsdag morgen te vertrekken.

Nadere informatiën bij den Gezagvoerder in het Java-Hotel en de Agenten

(326) E. MOORMANN & Co.

Passage naar Nederland

om in de eerste helft van Maart direkt van hier te vertrekken, wordt aangeboden met het snelzeilend Nederl. Compagnie schip ZEE-NIMPH, kapt. J. W. J. Witsen Elias, zijnde uitmuntend ingerigt en uitgerust voor den overvoer van Passagiers varende eenen geëxamineerden Dokter.

Adres bij den gezagvoerder in het Hotel der Nederlanden en alhier bij de agenten

(266) HAAGER & SCHUURMAN.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden, het daarvoor zoo gunstig bekende Nederl. Compagnie Fregatschip NEDERLAND, Kapitein P. Huidekoper, om in de laatste helft der maand Maart van hier te vertrekken.

Nadere informatien te bekomen bij de Agenten

(314) VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co.

BATAVIA, 26 *Januarij* 1857.

Voor passage naar Nederland via Tjilatjap.

Wordt aangeboden het Neêrlandsch schip HOLLANDIA, kaptein P. Wap, hebbende een geëxamineerd doctor aan boord, en kunnende dezen bodem door doelmatige inrigting en goede uitrusting voor den overvoer van passagiers gunstig worden aanbevolen.

Het vertrek naar Rotterdam zal plaats hebben van Tjilatjap vermoedelijk omstreeks het midden der maand Maart.

Voor informatien gelieve men zich te adresseeren te Tjilatjap bij den gezagvoerder en alhier bij de agenten

(312) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

BATAVIA, 28 *Januarij* 1857.

BATAVIA.

Wij zijn wederom in de gelegenheid, om, even als vroeger, een Staat van Uitvoer van het eiland Manilla, over het jaar 1856, mede te deelen:

BESTEMMING.	Aantal Schepen.	Suiker. Picols.	Hennep Picols.	Sapanhout. Picols.	Huiden Picols.	Perle moer. Picols.	Schildpad. Katties	Manila touw. Picols.	Sigaren. Duiz.	Rijst en Padi. Coj.	Stroohoeden Stuks.	Tabak in bladen. Quint.	Indigo. Quint.	Rotting. Duiz.	Koffij. Picols.	Klapper Olie. Takk.	Gom. Picols.
Engeland	38	396145	37207	19087	1261	1140	2764	»	9671	»	533	31455	1894	152	1542	480	2376
Vereenigde Staten van Noord-Amerika	41	148955	314553	12082	4993	806	»	»	4067	»	112	5140	3777	»	2171	»	374
Europa	22	27837	2198	580	»	933	200	482	215	»	150	140640	621	111	9900	1464	321
Australie	31	228921	»	»	»	»	»	11545	27092	1872	»	»	»	»	4135	»	»
China	79	11432	1220	22643	1763	8	478	5202	11892	208899	»	»	5	»	294	10	»
Singapore	8	»	700	1312	»	»	467	3167	14976	»	1000	»	»	»	»	28	3247
Calcutta	1	»	»	»	»	»	»	206	661	»	»	»	»	»	»	»	640
Batavia	5	»	»	1079	»	»	»	100	14070	»	640	»	»	»	»	»	»
Japan	1	424	»	»	»	»	»	84	250	376	»	»	»	»	109	»	»
Californie, Sandw. eiland. en Westk. v. Amerika	10	8079	2188	»	»	»	»	2601	3055	21167	»	»	»	19	953	3880	»
Totaal	236	821793	358066	56784	8017	2891	3609	23387	85951	232314	2435	177235	6297	282	19104	5862	6958
Gedurende het jaar 1855	216	780507	238988	33831	8674	1752	4406	21720	83579	408415	30088	90649	4971	87	17559	5266	6720
» » » 1854	201	702382	321597	30422	9956	5272	2218	19520	104499	251313	60013	52472	10289	963	10056	7756	9676
» » » 1853	206	573222	268398	20461	9607	1990	5474	12848	85265	351989	80016	79444	8902	461	18061	4046	4719
» » » 1852	157	419259	246545	55417	8874	3029	5895	8190	62745	59162	89057	75125	6197	200	18924	2914	4064

Krawang. Door de aanhoudende zware regens zijn, in den avond van den 14den Januarij, de rivieren Tjidadap en Tjiehindjangan buiten hare oevers getreden, waardoor 14 woonhuizen, 6 padischuren, eene hoeveelheid padi en eene vrouw en haar zoontje zijn medegesleept. De vrouw is waarschijnlijk verdronken; haar zoontje, een jongen van ongeveer 9 jaar, heeft zich, na een eind weg te zijn medegesleept, aan eenen boom weten te klampen en is alzoo gered.

Tagal. Ten gevolge van de op den 12den en 18den Januarij plaats gehad hebbende, zware regens en overstroomingen der groote rivier te Tjomal, in het regentschap Pamalang, zijn onderscheidene groote en kleine dammen, benevens twee bruggen in dat regentschap weggeslagen. De hang-brug over de rivier Waloeh en de groote dam te Kalimas zijn zeer beschadigd. 342 bouws onlangs beplante padivelden te Tjomal hebben onder water gestaan en de hoofdweg daarvan is op onderscheidene plaatsen weggespoeld. De groote postweg nabij Tjomal heeft $1^1/_2$ voet onder water gestaan, waardoor de bedijking langs dien weg hier en daar is ingestort.

In nog onderscheidene districten dezer residentie zijn 31 dammen zwaar beschadigd of vernield; 5 bruggen geheel weggeslagen; twee kleine waterleidingen vernield; $85^1/_2$ bouw onlangs beplante padivelden onder water gezet en de wegen op verschillende plaatsen zeer geteisterd.

De gemeenschap is echter niet gestremd geweest en alles wordt in het werk gesteld, om de geledene schade te herstellen.

Palembang. De berigten, loopende tot den 14den Januarij jl., behelzen het volgende:

Een matroos van de kruisboot No. 26, de vlaggelijn in het blok van den vlaggestok op het erf van het residentie huis moetende inscheren, was, door het breken van een der touwen, naar beneden gestort en tengevolge daarvan kort daarna overleden.

In de eerste maand van de divisie Ilir en Banjoeasin was het padigewas grootendeels door de veldmuizen vernield. In de divisie Lematang Ilier stond het padigewas voordeelig. De rijst kostte daar *f* 8,— en de padi *f* 1.90 de pikol.

Eene bende van ongeveer 10 kwaadwilligen had getracht, eene talang nabij Goenoeng Kembang, onder Tebing Tinggi, te overvallen, doch was door de bevolking terug geslagen en naar Salieng gevlugt, alwaar zij door het derwaarts gezonden adjunct divisiehoofd van de Ampat Lawang, vergezeld van 25 pradjoerits, werd gearresteerd.

Te Oedjan pagoe had op den 31 December 1856 een volksoploop plaats gehad; het bovengenoemd adjunct divisiehoofd, met een bedekking van 15 pradjoerits deswege een onderzoek willende instellen, was met zijn escorte, door 300 gewapende mannen ingesloten, doch had middel gevonden om het gevaar te ontkomen.

De assistent resident van Tebing Tinggi was, op het vernemen van die tijding, met 50 pradjoerits, waarbij zich 180 man uit den omtrek voegden, derwaarts opgerukt.

Riouw. Den 14den December 1856 werd hier het berigt ontvangen van het stranden eener wangkang op den noord oosthoek van Bintang. Het bestuur zond onmiddelijk eene kruisboot, vergezeld van drie sampangpandjang, derwaarts tot het verleenen van de noodige hulp.

Deze vaartuigen konden echter, door de onstuimige zee, de wangkang niet naderen, maar zijn met den djeragan en nog eenige opvarenden van die wangkang naar Riouw teruggekeerd.

Volgens verklaring van deze personen, was die wangkang, komende van *Kiem Tjoe* (China) nabij de Japansche grenzen, bestemd naar Soa-tou nabij Hongkong. Zij was op de reis derwaarts door eenen hevigen storm overvallen en had daarbij het roer gebroken, waarna de opvarenden tot behoud van het vaartuig de masten hadden gekapt. In dezen toestand had het vaartuig 39 dagen rondgedreven, waarna men eindelijk den noordoosthoek van Bintang in het gezigt kreeg en bij Soengi-Anjer het anker liet vallen.

Alvorens te kunnen ankeren was men in de noodzakelijkheid geweest, van 50 picols diverse geneesmiddelen, 1000 picols groene katjang en verschillende kleinigheden over boord te werpen.

Het nog overige gedeelte van de lading bestaat uit 500 picols groene katjang.

Zoodra het onstuimige weder zulks toelaat, zal genoemde wangkang naar Riouw worden gevoerd tot het ondergaan van de noodige herstellingen.

— In den morgen van den 4den Januarij is eene wankang, komende van Cantong-taieijo en bestemd naar Poeloe Pinang en Singapore, op de oostkust van Bintang gestrand en geheel verongelukt, zonder dat men iets van het vaartuig of de lading, die eene waarde had van 730 spaansche matten, heeft kunnen redden.

Van de 340 zich daar aan boord bevindende zielen zijn 120 verdronken.

De geredde chinezen hebben zich gedeeltelijk als gambierplanters op Bintang verhuurd en zich gedeeltelijk, met ondersteuning van hunne te Sengarang gevestigde landgenooten, naar Singapore begeven.

Wester afdeeling van Borneo. De berigten, loopende tot den 11den Januarij, behelzen het volgende:

De padioogst staat over het algemeen goed, in de afdeeling Sambas hebben de aanhoudende regens de wegen overal in slechten staat gebragt.

In de Chinesche districten kunnen de werkzaamheden aan de nieuwe wegen, door het ongenachtige weder en de moeijelijkheid aan het terrein, slechts langzaam worden voortgezet.

Te Montrado heerscht veel vertier; verscheidene goudmijnen zijn daar geopend. De hier nieuw aangeplante koffijboomen staan vrij goed.

In de dajaksche kampong Mendong zijn, den 30sten November 1856, 18 woonhuizen totaal afgebrand. Deze brand zou ontstaan zijn door het broeijen van vochtige padi: door eenen hevigen wind was de brand zoodanig toegenomen, dat de met den veldarbeid bezig zijnde bevolking niets heeft kunnen redden.

Te Sintang is de rust weder geheel hersteld (zie het hierover laatstelijk medegedeelde in ons nummer van 31 December 1856).

De wd. resident dezer residentie vertrok, den 21sten December, met Z. M. stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* en twee praauwen op sleeptouw, waarin zich een detachement van 40 man bevond, andermaal naar Sintang en kwam daar, zonder bijzondere ontmoetingen, den 27sten dier maand aan. Alles werd daar rustig bevonden; de oproerige hoofden hielden zich nog steeds aan de boven-Melahoei-rivier op.

Den 29sten daarop gingen twee praauwen met een detachement van 75 man, onder bevel van den 1sten luitenant der infanterie Conrad, benevens 150 Dajakkers, in zes sampangs de Melahoei-rivier op en werden den volgenden morgen door het stoomschip, waarop zich nog 25 infanteristen van Sintang hadden ingescheept, gevolgd. Het stoomschip werd echter, wegens den lagen waterstand, genoodzaakt te ankeren. De togt werd daarop den volgenden morgen met de praauwen, waarbij zich nog eene gewapende sloep van het stoomschip, onder bevel van den luitenant ter zee 2de

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 31 Januarij 1857, No. 9.

klasse de Stuers, voegde, verder voortgezet. Den 2den Januarij keerden zij naar het stoomschip terug, medevoerende een der oproerige vorsten, pangeran Ratoe. De anderen hadden de vlugt, verder de Malahoei opgenomen. De verblijfplaats van dezen pangeran, te Nanga Kaijan, benevens nog eenige kampongs werden in de asch gelegd. Overigens leverde deze togt, uitgezonderd eenige geweerschoten op onze praauwen, door de bewoners van de kampong Nanitoe, die echter bij het landen onzer troepen de vlugt namen, geene belangrijke bijzonderheden op.

Op de terugreis van Sintang raakte het stoomschip op eenige in de Melahoei liggende steenen vast, doch kwam eenige dagen daarna, zonder iets geleden te hebben, weder vlot.

De wd. resident verliet met een gedeelte der troepen het stoomschip en kwam, na te Sintang nog eenige zaken geregeld te hebben, den 7den Januarij te Pontianak terug.

De rust is, zoo als reeds boven is gezegd, weder geheel hersteld. De gevangen genomen pangeran Ratoe, die als het hoofd der oproerige vorsten wordt aangemerkt, is naar Java opgezonden.

(*Jav. Cour.*)

ENGELAND.

De *Morning Chronicle* vermeldt de volgende bijzonderheden omtrent de flotille Engelsche kanonneerbooten.

»Die zoo opgehemelde booten," zegt dat blad, »zijn nooit in het vuur geweest en het is niet waarschijnlijk, dat de gelegenheid daartoe zich spoedig zal voordoen.

Intusschen hebben zij onlangs, onder directie van kapitein Haasted en zijn staf ingenieurs, geëxerceerd, hetgeen echter magtig is tegengevallen. De ketels der meeste booten werkten niet of sprongen en men heeft daardoor de noodzakelijkheid ingezien, om anderen te doen vervaardigen, zonder welke die oorlogsvaartuigen geheel onnut zullen zijn.

Welk een moeijelijken toestand zou er niet, bij een derden zeetogt naar de Oostzee, ontstaan zijn, indien die kanonneerbooten voor Revel en Kroonstadt zoo slecht waren uitgevallen en daaraan toch waren wij blootgesteld. Het is onbegrijpelijk, waarom er in 's lands ateliers zoo slecht gewerkt wordt. Zoo iets zal nooit bij particuliere ondernemingen gebeuren.

— Men leest in de *Morning Chronicle* van 10 November:

Het kasteel Eastnor, een der schoonste grondeigendommen der provincie, is, in de afgeloopen week, het tooneel geweest van een verschrikkelijk treurspel.

Het schijnt dat de graaf Somers, een der dienstdoende lords bij H. M., op een dag dier week, vergezeld van zijne familie en gevolg, op dat kasteel is aangekomen. Onder de dienstboden bevond zich ook een Zwitser, sedert 14 of 15 jaren kamerdienaar van dien graaf. Bij die aankomst ontwaarde [illegible] vragen door lord Somers gedaan, dat er een kist der bagage ontbrak. Men deed onderzoek, doch zij werd niet gevonden.

Op den last, dien hij ontving, begaf de kamerdienaar zich naar de bibliotheek en men merkte toen op, dat hij zeer gejaagd en wrevelig was. Hij werd met den graaf alleen gelaten, en na een lang tijdverloop hoorde men een geschreeuw om hulp. De knechts drongen het vertrek in en vonden den kamerdienaar met een ponjaard in de hand en graaf Somers bloedende. De kamerdienaar vloog naar buiten, zwerende zich te zullen wreken en het gelukte hem te ontsnappen.

Op den avond dier gebeurtenis, werden de geneesheeren der familie geroepen, doch het is onmogelijk geweest te vernemen, van welken aard de door den graaf ontvangen wonden zijn. Allerlei geruchten zijn daaromtrent verspreid, doch allen schijnen daarop neêr te komen, dat graaf Somers door verscheidene ponjaardsteken gekwetst is.

Graaf Somers, lid van het lagerhuis, onder den naam van burggraaf Eastnor, van 1841 tot 1852, is eerst sedert vijf jaren lid van het hoogerhuis en niet ouder dan 37 jaren. Hij bezit zulk een krachtvol gestel, dat hij zijn kamerdienaar gemakkelijk zou hebben kunnen ontwapenen, zoodat men veronderstellen moet, dat hij onverhoeds getroffen is.

FRANKRIJK.

Drie te Blidah (Algerie) wonende personen hadden afgesproken, in het gebergte van den kleinen Atlas te jagen. Slechts vergezeld door een hond, droeg een boer, die tevens tot wegwijzer diende, de levensmiddelen voor dien dag, bestaande uit brood, vruchten, wijn en een jonge geit, die in den namiddag gebraden zou worden. Na verscheidene uren vruchteloos de rotsen en berghellingen doorkruist te hebben, zonder eenig wild te ontmoeten, hielden zij aan den voet eens heuvels stil, waarlangs een stroom helder water liep; men verzamelde eenige struiken, stak er den brand in en weldra was de jonge geit aan het spit gestoken.

Gedurende den tijd, dat het gebraad over het vuur hing en deszelfs aangename, den honger opwekkende reuk in de lucht verspreidde, sliepen de jagers met den hond in. De wegwijzer, overtuigd dat het vuur nog wel een goed half uur zou duren, strekte zich van zijn kant op het gras neder en sliep, waarschijnlijk onder de gedachte aan zijn aandeel in het toebereid wordende maal, mede in. Van tijd tot tijd mompelde een der jagers: Joseph! (zoo heette de wegwijzer) hoe gaat het met de geit? waarop deze, half slapende antwoordde: goed, zeer goed, mijnheer! Eensklaps echter verschenen er twee nieuwe geheel onverwachte gasten, te midden der groep. De hond liep druipstaartende weg, maar de vermoeide jagers sloegen niet de minste acht op het geschreeuw hunner gasten, denkende dat eenige voorbijgaande boeren dat geraas te weeg bragten. Intusschen waren de nieuwelingen, die deel aan het maal schenen te willen nemen, niet anders, dan twee ontzaggelijke groote arenden.

Door den reuk van het gebraad gelokt, waren zij langzaam uit de lucht gedaald en hadden zich, langs den grond strijkende, digt bij het vuur neergezet, een doordringend en begeerig oog op het spit werpende. Na zich eenigen tijd stil te hebben gehouden, als of zij het terrein wilden verkennen en een geschikt tijdstip afwachten, wierpen zij zich op de jonge geit. Het vuur echter te driftig naderende, brandden zij hunne klaauwen. De hond, een weinig van zijn schrik bekomen, snelde het middagmaal zijner meesters te hulp, doch een hevige bekslag noodzaakte hem overhaast en huilende terug te trekken, waardoor de jagers en wegwijzer wakker werden. Ieder hunner stormde op de roofvogels los, doch de geweren waren niet geladen. Niettemin verpligt voor de overmagt te wijken, wilden de beide luchtkoningen de plaats echter niet verlaten zonder te middagmalen en wierpen zich op den ongelukkigen hond, die zij in de lucht ophieven en op de kruin der nabij gelegene rotsen, in het gezigt der verbaasde jagers, verslonden.

DUITSCHLAND.

Op den 31sten October was de beurs te Berlijn het tooneel van een schandaal, hetwelk de Augsburgsche courant op de volgende wijze mededeelt:

Tegen het einde der maand moesten belangrijke leveringen van geestrijke dranken gedaan worden, en de gevraagde hoeveelheid niet ter plaatse aanwezig zijnde, zoo steeg de prijs spoedig van 36 tot 50 daalders. Een opkooper te Berlijn, de heer A., die zich van den aanhanden zijnde voorraad had meester gemaakt, dreef dien prijs weldra tot 100 daalders op. Indien bedoelde dranken op dien prijs bleven staan, moesten een groot aantal handelshuizen te Berlijn springen. Toen namen de collega's van den heer A., die zich meerendeels bedreigd zagen, toevlugt tot een hulpmiddel, op de beurs geheel vreemd, en dienden den 31 October hem zulk eene gevoelige bestraffing toe, dat de ongelukkige genoodzaakt werd de koopmansbeurs te ontvlugten en naar die der effecten te snellen, ten einde de hulp der oudsten in te roepen. De effectenbeurs moest daarop hare zaken gedurende eenigen tijd staken, en het gelukte eindelijk den policie agenten, om de rust te herstellen.

— Volgens een brief uit Berlijn van 9 November, schijnt aldaar nog groote onzekerheid te heerschen, omtrent de laatste stemming van den Duitschen bond te Frankfort, over de Neuchatelsche kwestie. Volgens sommigen zou die vergadering zich slechts bepaald hebben tot het in overweging nemen der beide eerste Pruissische voorstellen, namelijk de erkenning der regten dier mogendheid op het oude vorstendom en de diplomatieke tusschenkomst van den Bond tot het in vrijheid stellen der koningsgezinde gevangenen. Volgens anderen zou de Bond niets bepaald hebben omtrent het derde voorstel, te weten, het nemen van maatregelen in het geval eens ongunstigen uitslags dier onderhandelingen, alzoo Pruissen zich zou hebben voorbehouden, daaromtrent vooraf met zekere gouvernementen, die zich weinig geneigd toonen om zijne zaak op eene krachtdadige en afdoende wijze te omhelzen, overeenkomsten te treffen.

— Over ditzelfde onderwerp schrijft men uit Berlijn 7 November, het volgende:

Wij vernemen [illegible] len der Neuchatelsche koningsgezinden. Terwijl Oostenrijk het staken der vervolging tegen hen als voorloopige voorwaarde der diplomatieke onderhandelingen geëischt heeft, schijnt Frankrijk hunne in vrijheidstelling, als den eersten stap tot eene minnelijke schikking der zaak aanbevolen te hebben. Naar verschillende aanwijzingen, zou de Zwitsersche bond raad het voornemen hebben, de vervolging te staken en amnestie te verleenen.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Een brief van Helsingfors, aan de *Oostenrijksche Courant* gerigt, kent Zweden het voornemen toe, van niet alleen een groot aantal versterkingen, tot verdediging van het binnenland, aan te leggen, maar ook de bestaande fortificatiën te versterken en de bewapening der troepen geheel te wijzigen. Te Stockholm is in het afgeloopen jaar eene schietschool aangelegd, naar het model van die van Vincennes; weldra zal het gansche Zweedsche leger met getrokken carabijnen gewapend zijn en in Belgie zijn 5000 miniégeweren besteld. De uitrusting der infanterie is naar het in Frankrijk aangenomen model veranderd; de gieterijen te Fluspong en Aker hebben 60 stukken geschut van klein caliber en 15 groote mortieren geleverd. De forten te Carlsborg, Waxholm, Carlstiern en Carlscrona zijn in 1855 met nieuwe werken omgeven, en de officieren van den staf maken eene uitgebreide en omstandige kaart van Zweden op.

Ingezonden Stukken.

Iets over de Guano-mest.

In het onlangs, op last der Amerikaansche regering, in Amerika uitgegeven verslag der expeditie naar Japan, onder den commodore *Perry*, getiteld: *Narrative of the Expedition to the China Seas and Japan*, geschreven door *Francis L. Hawks*, komt het volgende berigt voor, wegens het gebruik der guano en der resultaten daarvan op het ook door de expeditie bezochte eiland Mauritius. De schrijver zegt:

»Vóór de invoering van het gebruik der guano, als een vruchtbaarmakende stof, was de opbrengst van het suikerriet van 2000 tot 2500 fransche ponden suiker voor elke arpent of fransche morgen lands; maar de vermeerdering, sedert de aanwending der guano, is zoo buitengewoon geweest, dat men die naauwelijks gelooven zou. In gewone saisoenen is de opbrengst geklommen tot zes à zeven duizend ponden, en, onder bijzonder gunstige omstandigheden, heeft die zelfs acht duizend ponden per arpent bereikt. Officiele opgaven wijzen dan ook op eene trapsgewijze toename in het beloop van den uitvoer van suiker, van af het jaar 1812 tot den tegenwoordigen tijd. In 1812 bedroeg de uitvoer slechts 960,260 fransche ponden; in 1851 beliep het 137,373,519 ponden, terwijl de oogst van het jaar 1852 op 140,000,000 ponden wordt geschat. De gronden op Mauritius kunnen ook katoen en tabak opleveren, maar de gedachten der landbouwers op het eiland vestigen zich uitsluitend op de suikercultuur. De hoeveelheid guano, welke gebruikt wordt, is omstreeks een vierde pond voor elke rietplant, en de fransche arpent of morgen wordt gerekend omstreeks twee duizend planten te bevatten."

Tot dusver het bovenbedoeld berigt. Ook op Java is men in de laatste jaren begonnen, proeven te nemen met het gebruik der guano. Onder anderen is zulks meer in het groot bewerkstelligd, bij de suikeraanplanting voor de fabriek Wonopringo, in de residentie Pekalongan, en wij zien ons in staat gesteld het volgende, als het resultaat dier proeve, mede te deelen.

De proef bij die fabriek is genomen voor den oogst van 1856. Over eene uitgestrektheid van 100 bouws werd guano aangebragt, bij hoeveelheden van 7 tot 9 picols per bouw. Ten einde de plant ruimte te geven, om zich te kunnen ontwikkelen, werd het riet op 2 bij 4, 3 bij 4 en 4 bij 4 voet geplant, en wel in afwijking van hetgeen vroeger plaats vond, toen dezelfde tuinen, zonder bemesting, beplant werden op $1^1/_2$ bij 3 en 2 bij 3 voeten.

Terwijl, bij laatstbedoelde wijze van aanplant, 1700 bossen riet, inhoudende 16,000 kannen sap van 10° Beaumé, verkregen werden, hebben dezelfde gronden, op de nieuwe wijze beplant, onder de guano bemesting, opgeleverd ruim 2400 bossen riet, met 28 à 30,000 kannen sap van 9° Beaumé.

De hoedanigheid van het verkregen sap liet echter te wenschen over, hetgeen vermoedelijk toe te schrijven is aan het gebruik eener te groote hoeveelheid guano, waardoor het riet te ijl is opgeschoten, wordende deze vooronderstelling bevestigd door de omstandigheid, dat op de met guano bemestte velden veel gevallen riet is voorgekomen.

Men meent echter te kunnen aannemen, dat door de verkregene resultaten voldoende bewezen is, dat de aanwending van guano, op sommige gronden, bij de suikercultuur op Java, ook goede resultaten kan opleveren, mits de te bezigen hoeveelheid der meststof behoorlijk bepaald worde, in verband tot den aard of hoedanigheid der te bemesten gronden. Vermoedelijk zal men in het algemeen niet meer dan 4 à 5 picols per bouw behoeven, op welken grondslag de proeve met guano bemesting, bij den aanplant voor den oogst van 1857, bij de fabriek te Wonopringo is voortgezet.

De vraag, in hoeverre kunstmest en daaronder de guano, den bouwgrond verarmt of uitput, is menigmaal, zelfs door kundige landbouwers, geopperd geworden, en de twijfel, die hierdoor geboren is geworden, heeft welligt velen van hen terug gehouden, om den ouden sleur te verlaten voor een ruim gebruik van kunstmest, waardoor hunne wijze van landbebouwing aanmerkelijk zoude verbeteren en tevens de grond veel rijkere oogsten zoude voortbrengen.

De wenschelijkheid, om dien twijfel weg te nemen en plaats te doen maken voor overtuiging, ten aanzien der doelmatigheid eener aanwending van kunstmest, ook in het belang van den grond, heeft in de laatste jaren tot bepaald onderzoek geleid in Europa, en in verband hiermede ook aanleiding gegeven tot een belangrijk betoog, dat ter zake te vinden is in het te Amsterdam uitgegeven wordende tijdschrift *de Volksvlijt*, jaargang 1851 [illegible] schappelijke gronden aan, gestaafd door berekeningen als het resultaat van veelomvattende vergelijkende proeven, die in Saksen genomen zijn, dat, terwijl 100 ponden guano hetzelfde uitwerkten als 8800 ponden stalmest, deze meststof, even als alle kunstmesten, doch in grootere mate dan deze, bijdraagt om den grond te verrijken, dat wil zeggen, eene grootere hoeveelheid stoffen aan te brengen tot vorming van teelaarde.

Oppervlakkig zal deze stelling welligt door menigeen betwist worden, wanneer men slechts in rekening brengt den aard en de volume van guano en gewone stalmest, en zich bepaalt bij het denkbeeld, dat laatstgenoemde mestsoort reeds in zich zelf de stoffen in betrekkelijk groote hoeveelheid aanbrengt tot vorming of vermeerdering der teelaarde, terwijl de guano, bij bepaalde hoeveelheid gebruikt, zich in den grond verliest, of, zoo als men zegt, geheel door de plant wordt opgenomen. Doch het oordeel moet zich verder uitstrekken, en letten op de stoffen, die de plant, door meer bekomen groeikracht en ontwikkeling, kan aanbrengen.

De dampkring is de voorname bron voor teelaarde, die natuurlijk daarin niet reeds gevormd aanwezig is, maar daarin in hare voorname bestanddeelen voorkomt, namelijk koolzuur, water en ammonia. Deze stoffen zijn in den dampkring in onuitputtelijke hoeveelheden voorhanden, en het verlies daaraan wordt, door dagelijkschen nieuwen toevoer telkens aangevuld.

Gedurende hun leven nemen de planten die bestanddeelen uit den dampkring op, en verwerken en zetten die om in organische stoffen of plantendeelen. Hoe krachtiger de groei der gewassen is, des te beter grijpen de bewerkingen plaats, en het blad, dat de plant gedurende haren groei vallen laat, de wortels en gedeelten der stengels, die na den oogst op het veld blijven, komen den grond te goed en veranderen, door het vergaan en het rotten, in teelaarde.

Krachtige meststoffen, zoo als de guano, werken dus indirect tot verbetering van den grond. Bij deze de planten snel, welig en blad- en [illegible] opgroeijen. De planten worden door die krachtigere ontwikkeling meer in staat gesteld, de bovengenoemde bestanddeelen uit den dampkring te trekken en te verwerken, en laten na volbragten groei of na den oogst meer overblijfsels na, die, aan den grond toegevoegd, strekken om de teelaarde te vermeerderen.

Een meer krachtige groei der planten brengt nog meer andere voordeelen voor den grond zelven op, welke in het bovenbedoeld artikel van gezegd tijdschrift worden uiteengezet, doch waarover het minder noodig is alhier uit te weiden. Het bovenstaande moge genoegzaam zijn, om aan te toonen, hoe de guano, ook in andere opzigten dan in het product, voordeel kan aanbrengen, en hoe, ook bij de suikercultuur, de aanwending dier meststof leiden kan tot vermeerdering van den afval van het riet, dat als ampas of als bladeren, gelijk bekend is, voor den fabriekant zoo onmisbaar is.

Redactie.

Scheepsberigten.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van	Datum.	Agenten.
Januarij	28	Nederlandsch	schip	Pollux	J. Kooy	Indramaijoe	25 Jan.	v. d. Burg, Vriesendorp & co
»	—	»	»	Noordster	J. Luteyn	Rio de Janeiro	21 Nov.	Maclaine, Watson en co
»	29	Nederl Indisch	stooms.	Soerabaya	F. van de Po	Soerabaya	28 Jan.	W. Cores de Vries.
»	30	»	bark	Salma	Said Alhabassij	Cheribon		D. N. Buys en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Jan.	28	Z. M.	fregat	Prins Frederik der Nederlanden	kapt. t/z. J. Spanjaard	Nederland.
»	—	»	stooms	Amsterdam	kapt luit. t/z. A. A. de Vries.	Koerst Noord-West.
»	—	Nederl Indisch	»	Palembang	Rooseboom	Padang
»	—	»	»	Macasser	F. H. Schmidt	Molukkos.
»	—	Nederlandsch	schip	Kenau Hasselaar	O. Lindeman	Rotterdam.
»	—	»	bark	Olivier van Noord	F. Guyt	»
»	29	Nederl Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	J Prins	Samarang
»	—	»	bark	Murdoch	Sech Akoeb	Cheribon
»	—	»	»	Fulkus Nassar	Sech bin Smeer	Soerabaya.
»	—	Engelsch	»	Pet	Gallaghan,	» en Hobart-Town
»	—	Old.	schoen.	Armin	A. Rosenthal	Samarang.
»	30	Nederlandsch	bark	Mary en Hellegonda	Prater	»
»	—	Engelsch		Charlotte Ann	Young	Soerabaya.
»	31	Fransch.	schip	Bayadère	Gaignaux	Nantes via Soerabaya
»	—	Nederl. Indisch	bark	Zein	Sech Hoesin	Bandjermassing.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Johannes Marinus	Verburg		B. Kopersmit en co.
»	schip	Agneta *	Crap Hellingman		»
»	bark	Vriendentrouw	Grevelink		»
»	»	Resident van Son *	Kramer		»
»	»	Ouderkerk a/d Amstel	Kramer	Rotterdam	»
»	»	Cornelia	Jaski		»
»	»	Laurentius Emelia	Knappert		»
»	»	Ida Elisabeth *	H Kramer		»
»	»	Magdalena	Greefkens	Singapore.	Haager en Schuurman.
»	bark	[illegible]	Witsen Elias	Amsterd. via Pekalongan	»
»	»	Rudolph *	L. P. Andersson.	Soerabaya	Maclaine, Watson en co.
»	bark	Drie Vrienden	J. Luteyn		»
»	bark	Noordster *	J. J. S. Kuhl		Van der Burg, Vriesendorp en co
»	»	Rabenhaupt	B H Borchers	Nederland	»
»	»	Leeuw van Nyenstein *	A. J. Brinx		»
»	»	Adriana Petronella *	P. Huidekoper.	Samarang.	»
»	schip	Nederland *	d'Arnaud Gerkens		Reynst en Vinju.
»	»	India *	J. H. Lammerts v. Bueren.		»
»	bark	Bezoekie *	C. M. Pompe		Lindberg, Bezoet de Bie & co.
»	»	Rendsina *			Dummler en co.
»	bark	Postiljon			Busing, Schröder en co.
»	»	Alcyone *	H. C. Haecke		E. Moormann en co.
»	bark	Maria Agnes.	H. C. de Bos	Samarang en Soerabaya	G. Suermondt en co.
»	»	Zuid Beveland *	H. Boers		»
»	»	Duiveland *	Vieteme		»
»	schip	Delft	Van Geelkerken		de Weerdt, Ruyl en co.
»	bark	Geurtje en Maria *	T. J. Boursewels		»
»	»	Vlaardingen	Van Dusseldorp		Van Ommeren Reub en co.
»	»	Hellevoet	Wap		D. N. Buys en co.
»	»	[illegible]	Sech Bentok	Padang	»
Nederl. Indisch	schip	Arsana Talbarie *	Sech Alie Bargebe	Samarang en Soerabaya	»
»	bark	Sonont Algair *	Said Alie bin Djen		»
»	»	Almansoor *	Lim Biantjoe		»
»	»	Kim Hingsing	Said Alhabassij		»
»	»	Salma	Sech bin Gabak	Sharahon	B. F. Jacobs.
»	»	Leohmadie *	Sech Seguer	Lampongs	»
»	brik	Noorfah	Sech Bahadnar	Soerabaya.	»
»	bark	Rachmoodie	Sech Bafadel		»
»	brik	Allatool Rachman *	D Schulmer	Samarang	C. Bahre en G Kinder.
»	bark	Sara Elizabeth *	J. G. C. Ross	Cocos-Eiland	Mann en co.
»	»	J. G. Ross	R. L. Jones	Londen	Martin Dyce en co
Engelsch	bark	Margaret West *	Ballingall		Maclaine, Watson en co.
Amerikaansch	»	Siam *	Williams		Fabre, Stricker en co.
»	bark	Edith Rose *	Crowell	Amerika	»
»	»	Dolphin	J. C. Hogt.	Valparaiso	»
»	schoen.	Cashew	J. Gregory		»
Zweedsch	schip	Hindostan	D. N. Hundberg	Zweden	»
»	»	Sourian	Budin	Nederland	Meyendorff, Wilmans en co.
»	»	Triton	Orling	Zweden	»
»	»	Balder	Robinson	Holland	Busing, Schröder en co.
»	»	Eclipse *	C A Brandt		»
»	bark	Nepala	Omseting	Stokholm	G. Suermondt en co.
»	brik	Eleonore *			Pitcairn, Syme en co
Hamburgsch	bark	Carl von Graffe *	J. H. Konner		C. Bahre en G Kinder.
»	schoen.	Albe	Wencke	China	»
»	»	Homburg	Steinbeck	Valparaiso	Paine, Stricker en co
Fransch	bark	St Louis	Beneyard	Nantes via Soerabaya	G Suermondt en co.
»	»	Susanne *		»	»
Peru	schip	Inca	Pederson		Paine, Stricker en co.
Bremensch	schoen.	Delia	Petersen		Mc Ewen en co.
Hamburgsch	bark	Seraw		Balie Badongs	Meyendorff, Wilmans en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Jan. 17	Fransch	schip Estelle et Reine	de la Capelle	Batavia
20	N. I.	schoener Salim	Sech Dirhim	»
21	»	stooms Banda	A. G. Bosch	»

Vertrokken schepen van Samarang.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Jan. 20	N. I.	schoener Sumatra	Mohamat Arsad	Bandjermasin
» —	Ned.	bark A. R. Falck	van Duivenboode	Soerabaya.
» 22	Ned.	» Gom. G. Kop. v. d. Holt		Hongaarstraten
» —	N. I.	stooms Banda	A. G. Bosch	»

In lading liggende schepen te Samarang.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl Indisch	bark	Bintang Anam	Ban Hulstyn	Singapore	Gezagvoerder.
»	schoen.	Bintang Toedjoe	W. Steevensz	»	»
»	bark	Naga Laut	T. A. P. Wentholt	Cheribon	B. Kopersmit en co.
»	»	Mariana	Alli Mohamad	Hebert	
»	»	Eliasen		Said Abdoebakar	Soerabaya	Gezagvoerder.
»	»	Kethoel Hair	Sech Balalowan		
Engelsch	schip	Sea Bird	J. Stephensen	»	
»	bark	Rokkert	W. Smith	Nederland	Wermuth en co.
Nederlandsch	»	[illegible]	H. Hageman	»	G. Dammitz en co.
Zweedsch	»	Maria Christina	W. Schmidt	Chinsoe	Dorrepaal en co.
Nederlandsch	»	Elisa	L. Winter	Stockholm	
Fransch	»	Marie Aline	A. Toesche	Frankryk.	B. Kopersmit en co.
Nederlandsch	»	Banka	G. Schutt	»	Dorrepaal en co.
Nederlandsch	bark	[illegible]	D. F. Fabricius	China	Gezagvoerder
Nederl. Indisch	»	Salim	Sech Dirhim	»	Wehrnath en co.
Fransch	schip	Estelle et Reine	E. L. de la Capelle		Gezagvoerder.

Vertrokken schepen van Indramayoe.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Jan. 22	Ned.	schip Pollux	Kooy	Batavia

Aangekomen Schepen te Cheribon.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Jan. 17	N. I.	bark Salma	Kwik Sinliang	Batavia
» —	»	bark Fulkus Nassar	Sech Salim	Soerabaya
» 19	»	schoener Bintang Tiga	Tan Jsoewie	Palembang

Redactie.

Vertrokken schepen van Cheribon.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Jan. 20	N. I.	brik The Guan	Liem Tik	Rembang
» 21	»	brik Cheribon Paket	Massingham	Batavia

Vertrokken schepen van Tagal.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Jan. 21	Ned	bark Zaanstroom	Van Stryen	Nederland.

Aangekomen Schepen te Pasoeroean.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Jan. 16	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Soerabaya.
» 19	»	schoener Katjong	Saka	»
» —	»	kotter Paulina	Pa Ardie	»
» —	Ned.	bark Zeepaard	J. Giltjes Lz.	Samarang.

Vertrokken Schepen van Pasoeroean.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Jan. 19	N. I.	schoener Katjong	Saka	Soerabaya.
» —	»	kotter Krabbe	Mardam	»
» 21	»	» Paulina	Pa Ardie	»

Aangekomen schepen te Bezoekie.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Jan. 17	N. I	kotter Little Tot	Katjoong	Pasoeroean,

Aangekomen Schepen te Tjilatjap.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Jan. 16	Ned.	bark Mentor	Zylstra	Batavia.
» 18	»	schoener Valpareiso	Kok	»

Vertrokken schepen van Tjilatjap.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Jan. 18	N. I	bark Charlotta	Sobels	Soerabaya.

Aangekomen schepen te Sumanap

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Jan 15	N. I.	bark Carolina	Pa Noer	Probolingo.

Vertrokken schepen van Sumanap.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Jan. 12	N. I.	bark Hector	M. Paulino	Tjilatjap.
» —	»	schoener Sophia	Sinden Jaya	Soerabaya.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA

van den 27 tot en met den 29 Januarij 1857.

Met de Ned bark *Kim Hengsing*, kapt. *Lim Biauwtjoe*, de heeren mr. *U. F. Huber Noodt*, *O. E. Heijdorn*, Mevr *de wed. Baier* en Z. M. troepen van *Palembang*.

Met het N. I. stoomsch. *Soerabaija*, kapt. *F. van de Pol*, de machinisten *Smith* en *Brown*, van *Soerabaija*.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA

van den 29 tot en met den 17 Januarij 1857.

Met de Ned. bark *Fulkus Nassar*, kapt. *Sech Alie bin Smeer* de heer *J. C. Dijserinck*, naar *Soerabaija*.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 26 tot en met den 28 Januarij 1857.

AANVOER.

Van Rotterdam per ned. schip *Delft*, gez. *v. Geelkerken*, agt. G. Suermondt en co.

2 vn. ijzerwerk. 150 kn. glas. *Rutter Hegeman en co.*
16 ks. manufact. 2 ks. diversen. *van Ommeren Rueb en co.*
10 vs. specie. 25 ks. opium. 300/m. steenen. 206 pakk. zakken. 1 vat chin. preparaat. 357 coll. manufacturen. *N. H. M.*
100 bn. garen. 5 bn. manufact. 9 ks. manufact. 18 do. kramerijen. *Bahre en Kinder.*
2 ks. manufacturen. *Paulus en Stolkens.*
75 kn. wijn. *Gobpreck en Steeves.*
100 vs. boter. 4 stukk. waren. *de Weerdt Ruyl en co.*
106 vs. boter. 1 kt. manufact. 1 kt. diversen. 3 vn. koopmanschapp.
28 ks. wijn en dranken. 2 md. champagne. 25 ks. provisien. 20 ks. wijn en likeur. 100 vs. boter. 5 kn. wijn. 20 do. bessensap. 2 kn. schilderijen. 160 do. bier. 3 do. manufact. 18 coll. koopmanschappen. *Order.*

UITVOER.

Naar Samarang per ned. schip *Wilhelmina Catharina*, gez. de Groot Stiffrij. agt. Maclaine Watson en co.

1 suikermolen. 7½ piq. was. 2 ks. ijzerwerk. 1 draaibank. *Agenten.*

Naar Cheribon per ned. ind. schip *Alnoor Salim*, gez. Said Abdulla bin Selim.

21 ks. madepolk. 11 do. cambrics. *Said Alie Alhabsie.*
6 ks. madapoll. 3 do. ongebl. katoen. 2 do. kramerijen. 1 bl. chitzen. *Sech Awab bin Johar.*
1 kt. gouv. goederen. 2 coll. do. do. *Gouvernement.*
6 pic. was. *Said Moh. bin Abdulla Alkaf.*

Naar Nederland per ned. schip *Olivier v. Noord*, gez. Guijt, agt. G. Suermondt en co.

700 pic. tin. 6500$^{95}/_{100}$ do. suiker. 160 do. rotting. 4101 do. koffij. 399$^{80}/_{100}$ pic. thee. *N. H. M.*
10/m. man. sigaren, uit entrep. *Ruinz Steichen en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Kenau Hasselaar*, gez. Lindeman. agt. G. Suermondt en co.

2 vn. vleesch, uit entrep. *Ledeboer en co.*
3000 koehuiden. *Mc. Neill en co.*
1000 buffelhuiden. 741½ ℔ indigo. 1420½ pic. suiker. 5 do. koffij. 450$^{95}/_{100}$ pic. cassia. 250 do. rotting. *Dorrepaal en co.*
2707 pic. rijst. 7020$^{95}/_{100}$ do. suiker. *Dammits en co.*
1327$^{1}/_{100}$ pic. suiker. 1 coll. diversen. 1 kt. jap. goederen. *van den Broek en Veegkens.*
20 ℔ vanille. *van Ommeren Rueb en co.*

Naar de Lampongs per ned. ind. schip *Sochalim*, gez. Sech Salim Baradja.

30 ks. kop. munt. 50 vn. azijn. 755 vn. vleesch. 213 do. spek. 45,000 ℔ rijst. 4300 ℔ gedr. visch. 75 coll. div. gouv. goederen. 5 ks. zilver en red. en gouv. goederen. *Gouvernement.*
2400 pic. rijst [illegible]

Naar Soerabaya per ned. schip *Watergeus*, gez. Kramer, agt. de Weerdt, Ruyl en co.

30 led. leggers. *Haager en Schuurman.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.